

UNIVERSITAT ID VALÈNCIA
Jardí Botànic

EL RACÓ DEL BOTÀNIC

La web de les meravelles

El Jardí Botànic de la Universitat de València participa en una iniciativa en internet per a escollir les set meravelles del patrimoni natural i cultural de la Comunitat Valenciana

Eva Pastor^(*), València
Ja fa molts mesos que al Jardí Botànic se li va proposar participar amb l'elecció de les 7 meravelles valencianes, un concurs molt conegut quan es tracta de temples o piràmides, però una novetat si parlem de monuments de les nostres terres. I és que sembla que cal sofrir moltes hores d'avió per quedar-nos sobtats de la bellesa arquitectònica o paisatgística d'una zona, i no ens adonem d'allò que ens envolta i deixa bocabadats als que venen de fora.

Aquesta tria és una iniciativa del club de viatges *Fil per Randa*, que nasqué amb el propòsit de conèixer, reconèixer, respectar i difondre el patrimoni, i que està proprop de complir 15 anys d'activitat.

Primer, es convocà vora 50 associacions col·laboradores, com la Universitat de València, el Consell Valencià de Cultura i l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, entre moltes altres. Amb elles es realitzà una reunió el passat octubre per tal de proposar i seleccionar a les

56 candidates, i s'encetà el procés. A més, han creat una web on només cal tenir correu electrònic per votar les candidatures, i es pot seguir l'evolució de la selecció.

Les candidates es troben dividides en 7 categories: esdeveniments culturals i patrimoni immaterial, parcs i paratges naturals, conjunts historicoartístics, peces arqueològiques i obres d'art, monuments naturals, i monuments arquitectònics, d'una banda històrics i d'altra moderns, dels segles XX i XXI.

Així, trobem una selecció de joies de la nostra terra tan variades com la Festa del Misteri d'Elx, el Parc Natural de la Font Roja d'Alcoi, la Muntanya del Castell de Sagunt, el guerrer de Moixent, la teixera d'Agres, la Llotja de València o el Museu de Belles Arts de Castelló.

Més de 12.000 votacions en línia

Actualment ens trobem ja en una segona fase del concurs i s'han realitzat més de 12.000 votacions, encara que el termini per triar els nostres favorits encara està obert. Està previst que per a l'estiu del proper any s'hagen seleccionat tres candidates per cada categoria, i a octubre es realitzarà la presentació oficial de les set meravelles. Des de *Fil per Randa* es proposa la realització d'excursions per conèixer els guanyadors, la imposició de plaques, l'edició d'un llibre i la creació d'audiovisuals divulgatius.

Amb tot, el que queda clar és que la proposta gira al voltant de mostrar i reivindicar tot el valor

Molt on escollir

L'APOSTA DEL JARDÍ BOTÀNIC

■ **TRIA INTERESSANT:** Per al Jardí Botànic la tria resultava especialment interessant perquè apareixien categories relacionades amb els espais naturals, un fet destacable donat que moltes vegades quan es parla de patrimoni el tema se centra molt més amb monuments arquitectònics o nuclis poblacionals.

■ **ESTIMAR EL PATRIMONI:** Dintre de les tasques conservacionistes del Jardí, es troba també defensar el patrimoni natural, transmetre valors de respecte i estima per ell, i conscienciar cap al seu ús sostenible.

■ **PENYAL D'IFACH I PENYAGOLOSA:** És per això que el Botànic realitzà les seues propostes dintre de la categoria dels monuments naturals, i sortiren dos seleccionades: el Penyal d'Ifach i Penyagolosa (en la foto, obra d'Antonio Pradas).

cultural, històric i natural de les nostres terres, i no importarà tant el resultat que s'obtinga com el procés d'adonar-nos de la imponent riquesa del nostre patrimoni.

^(*)GABINET DE CULTURA I COMUNICACIÓ DEL JARDÍ BOTÀNIC

■ Votem en la pàgina:
www.meravellesvalencianes.org

LECCIONES DE NATURALEZA

FAUNA VALENCIANA

Por Ricardo Sales García

«VIPERA ASPIS». Víbora áspid fotografiada en la provincia de Teruel

«VIPERA LATASTEI». Ejemplar de hocicuda avistado en tierras turolenses.

Las víboras son serpientes de tamaño, entorno a los 70 cm. de longitud, pudiendo llegar al metro desde la cabeza hasta el extremo de la cola. En la Comunitat Valenciana habita una sola especie, la víbora hocicuda (*Vipera latastei*). Es muy fácil de identificar. Entre sus principales características destaca que sobre la zona dorsal presenta un dibujo ondulado en forma de zigzag de color marrón oscuro con el fondo grisáceo.

La cabeza es de forma triangular, y la pupila es una rayita vertical sobre el ojo. Carece de párpados móviles en los ojos, y en cambio, presenta una membrana. Y en

Las últimas víboras

La hocicuda está en clara regresión

el hocico tiene una prominencia acentuada que le da origen a su nombre. Está provista de glándulas venenosas que sólo utiliza para capturar presas para alimentarse y para defenderse de sus adversarios. Si no es molestada no muerde. Ante la presencia humana, tiende a huir de inmediato. A pesar de que su rostro muestra rasgos terroríficos debido a su pupila vertical, no ataca al hombre como sucede en las películas.

La víbora hocicuda, en la Comunitat Valenciana, se encuentra en clara regresión. Las gentes que trabajan en los campos de la mon-

✓
Si no es molestada no muerde. Ante la presencia humana, huye de inmediato

taña, me informan que nunca han avistado ninguna. Yo, mediante el método de la observación, no he avistado ninguna en nuestra Comunitat. En la provincia de Teruel es abundante. Preguntado a los pastores que cuidan el ganado en las montañas, afirman que sí hay pero que no es fácil verla.

Me indican que por las mañanas, en días soleados, se las puede ver *asoleándose*. También afirman no temer a las víboras, dicen. Un pastor apostilló: «Un día observé que una oveja tenía el cuello hinchado, vi que era de mordedura de víbora, le extraje el veneno, y en unos días remitió la hinchazón y el animal se recuperó». Así que no su-

cede nada, si muerden al ganado, se les extrae el veneno.

En las montañas de Teruel he hallado la otra especie de víbora, la áspid (*Vipera aspis*). Se puede discernir muy bien de la hocicuda gracias a dos características principales: La áspid, presenta el hocico menos prominente y la forma de la cabeza menos ensanchada triangularmente. Por lo demás, la víbora áspid también tiene la pupila vertical y el dibujo que *dorsaliza* su igualmente es de zigzag, pero está más difuminado.

■ **Hábitat:** A la hocicuda la he hallado en la provincia de Teruel *asoleándose* en helioterminia (obtención de energía del sol) en zonas de matorral y cavidades pedregosas, donde puede refugiarse. Son muy beneficiosas controlando las poblaciones de roedores.

■ **Conservación:** Hay que evitar las muertes por arrollamiento de vehículos. Por las carreteras de Linares (Teruel), perecen muchas *Vipera latastei*, y estuvo a punto de perecer una áspid, si no llega a ser porque la apartó de la carretera. También convendría concienciar a las gentes del campo para evitar que priven de la vida a estos ofidios cuando los avistan. En la Comunitat Valenciana, no he hallado ningún ejemplar de hocicuda, ni por el método de la observación, ni víctima por accidente en carretera.